

2020

VUOSIKERTOMUS

Suomen Luonnonsuojeluliitto

Vuosi 2020

pandemian varjossa

nosti lähiluonnon

merkityksen arvoonsa

Maaliskuussa alkanut koronaepidemia sai suomalaiset lähiluontoon. Monilla seuduilla kansalaiset nousivat puolustamaan lähimetsiä hakkuita vastaan. Liitto sai uusia jäseniä ja yhdistykset aktiiveja. Moni metsä pelastettiin. Liitto teki ohjeita retkeilyyn korona-aikana.

Korona johti Luonnonsuojeluliitossakin digiloikkaan. Etäkoukset ja webinaarit mahdollistivat piirien ja yhdistysten aktiivien kouluttamisen entistä paremmin. Yhteistyötä lisättiin piireille järjestetyillä etäkahvitunneilla sekä ympäristöjuristin kyselytunnilla ja webinaareilla. Liiton asiantuntijat osallistuivat yhä useampiin piirien ja yhdistysten tilaisuuksiin etäyhteydellä.

Luonnonsuojeluliitto kampanjoi menestyksellisesti turpeen energiakäytön lopettamiseksi vuoteen 2025 mennessä Irti turpeesta -kansalaisaloitteella. Kampanja yhdisti vuosien 2020–21 vesiteeman ilmastokriisin ja luontokadon torjuntaan. Vuoden 2021 virtavesiteemaa valmisteltiin yhdessä piirien kanssa.

Liiton talous on kehittynyt suotuisasti toimintavuoden poikkeuksellisesta tilanteesta huolimatta.

Harri Hölttä

Suomen luonnonsuojeluliiton puheenjohtaja

Yhdessä suojelemme suomalaisen luonnon

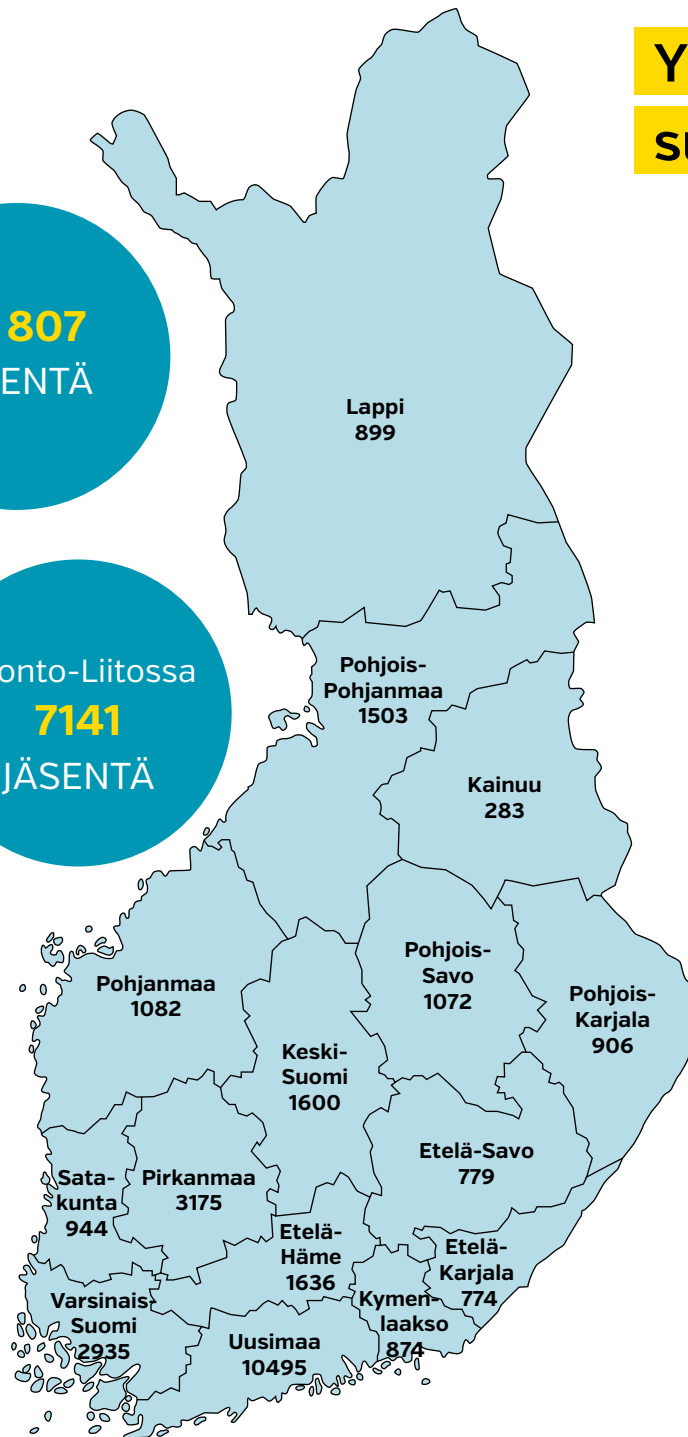
Yhdessä poikkeusajasta huolimatta

Luonnonsuojeluliitto, sen piirit ja yhdistykset järjestivät vuoden aikana koronasta huolimatta – etänä ja turvavälein – yli 500 tapahtumaa. Luonnonsuojeluliitto on hankkeiden sekä piirien ja yhdistysten talkoiden ansiosta Suomen luonnonhoidon pieni suurvalta. Näkyvää valistustyötä alkoivat tehdä myös vesistölähettä.

Koronan aiheuttama poikkeusaika näkyi järjestön toiminnassa monin paikoin. Esimerkiksi kevätvaltuusto pidettiin yksipäiväisenä ja osittain etänä. Myös syysvaltuusto kokoontui pääosin etänä.

Keskustoimiston tiimien välistä yhteistyötä ja kuulumisten vaihtoa tiivistettiin, kun tiimit osallistuivat viikoittain toistensa palavereihin. Tiimien vuorovaikutuksen kehittämisen ohessa kannustettiin piirejä yhteistyöhön.

Loppuvuodesta etätyöskentely ja -kokoukset alkoivat olla jo rutiinia, mikä näkyi liiton suunnittelemien ja järjestämien etäkoulutusten kasvaneena määränä.

157
YHDISTYSTÄ

15
PIIRIÄ

28 807
JÄSENTÄ

Luonto-Liitossa
7141
JÄSENTÄ

563
TAPAHTUMAA

14 058
OSALLISTUJAA

JÄSENMAÄRÄ
KASVOI
3,2 %

Kestävä kehitys, ilmasto- ja energiatyö

Irti turpeesta

Luonnonsuojeluliitto käynnisti elokuussa Irti turpeesta -kansalaislaloitteen turpeen energiakäytön lopettamiseksi vuonna 2025. Kampanjassa nostettiin esiin turpeen kaivun ja polttamisen vaikutuksia suoluonnolle, ilmastolle sekä vesistöille. Saimme kampanjaan mukaan 17 muuta järjestöä. Kampanja jatkui vuonna 2021, jolloin saimme eduskuntakäsittelyyn vaaditut 50 000 nimeä.

Luontovetoomus

Luonnonsuojeluliiton luontovetoomus talouden kestävän elvytyksen puolesta keräsi lähes 8000 nimeä kolmessa kuukaudessa. Vetoomus luovutettiin valtiovarainministeri **Matti Vanhaselle** elokuussa. Hallitus päätti kohdistaa EU:n elpymispaketista yli miljardin vihreän siirtymän toteutukseen.

Sanna Marinin hallitus aloitti ympäristölle haitallisista tuista luopumisen: päästökauppakompensaatio ja teollisuuden energia-eronpalautukset lopetetaan.

Luonnonsuojeluliiton aloite luonnonsuojelualueiden vapautuksesta kiinteistöverosta toteutui. Se tukee vapaaehtoista suojelua.

Valtionyhtiöiden omistajaohjaus

Luonnonsuojeluliitto on toiminut pitkään valtionyhtiöiden ympäristöasioiden parantamiseksi. Hallitus teki keväällä uuden omistajapoliittisen periaatepäätöksen. Valtionyhtiöiltä edellytetään nyt, että ne huomioivat paitsi Suomen kansallisen hiilineutraaliustavoitteen myös Pariisin ilmastosopimuksen tavoitteet ilmastomuutoksen hillitsemiseksi 1,5 asteeseen.

Luonnonsuojeluliitto vaati valtionyhtiöitä kantamaan ympäristövastuuta osana Korvaamaton-kampanjaa ja julkaisi blogisarjassa esityksiä valtionyhtiöille.

Lainsäädäntö- ja vaikuttamistyö

Vuonna 2020 Luonnonsuojeluliitto oli mukana valmistelemassa monia lakeja, kuten luonnonsuojelulakia, ilmastolakia, kaivoslakia sekä maankäyttö- ja rakennuslakia.

Maankäyttö- ja rakennuslaissa aiomukset nykyisen kaavahierarkian romuttamiseksi yhdellä yleis- ja asemakaavat yhdistävällä kuntakaavalla saatiin torjuttua. Liitto ajoi ilmastopykälää ja viherrakennetta kaikille kaavatasoille pakolliseksi asiaksi.

Luonnonsuojelulain uudistus käynnistyi. Liitto osallistui aloitteellisesti sen projektiryhmiin sekä uudistuksen ohjausryhmään.

Euroopan komissio esitti monia aloitteita, joita Luonnonsuojeluliitto puolusti Suomen kantojen valmistelussa (mm. biodiversiteetti- ja kiertotalousstrategiat). Komissio ilmoitti lopullisesti, että vesipuitedirektiiviä ei avata muutoksille, jotka olisivat johtaneet sen heikennyksiin. Taustalla oli ympäristöjärjestöjen vuosien työ, jossa Luonnonsuojeluliitto oli mukana EEB:n vesityöryhmän jäsenenä. Luonnonsuojeluliiton tukema lyijyhaulien kiellon laajennus eteni EU:ssa.

Luonnon asianajaja

Luonnonsuojeluliitto on luonnon asianajaja – se järjestö, joka puolustaa luontoa lausunnoilla ja oikeudessa. Luonnonsuojeluliitto on ainoa ympäristöjärjestö, jolla on koko maan kattava piirien ja yhdistysten verkosto.

Piirien ja yhdistysten valituksissa on usein ollut tukena liiton juristien ja asiantuntijoiden apu. Vuoden aikana ne toivat ympäristölle seitsemän tärkeää korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisua, jotka pitää ottaa huomioon tule-

vissa päätöksissä. Näitä olivat mm. Oulujärven Natura-hakkuut, ahman tappoluvat ja Oulujoen kalatievelvoitteet. Muita tärkeitä oikeusvoittoja olivat esimerkiksi Hannukaisen kaivospiiripäätös ja Soklin ympäristöluvan rajoitukset.

Liitto antoi vuoden aikana yli 200 lausuntoa tai kannanottoa ja sen edustajat osallistuivat yli sataan työryhmään ja toimikuntaan.

Ilmasto- ja energiatyö

Luonnonsuojeluliitto toimi fossiilisista polttoaineista ja turpeesta luopumisen sekä luonnon ilmastoratkaisujen edistämiseksi muun muassa ilmastolain päivytyksessä, maankäyttösektorin ilmasto-ohjelmassa sekä energiaverojen ja yritystuki uudistuksissa. Liitto vaikutti EU:n ilmastopoliittikkaan, kansainvälisiin ilmastoneuvotteluihin ja viesti aktiivisesti hallitustenvälisen ilmastopaneelin IPCC:n työstä sekä hiilinielujen ja -varastojen merkityksestä.

EU:n komissio asetti jäsenmaille metsien käytön vertailutasot, johon maiden metsien hiilinieluja verrataan tulevina vuosina. Metsien hiilinielujen pienentämiselle tuli siis hinta. Liitto osallistui Komission asettamaan asiantuntijaryhmään, joka kommentoi jäsenmaiden ehdotuksia vertailutasoksi.

Liitto julkaisi loppuvuodesta 2020 politiikkasuosituksen metsien hiilinieluista ja bioenergian ilmastovaikutuksista yhteistyössä EKOenergian ja BirdLifen kanssa.

Hiilipörssi ja soiden ennallistaminen

Hiilipörssi siirtyi itsenäiseksi, Luonnonsuojeluliitosta täysin irrallaan olevaksi yritykseksi kehittämään kompensatiota. Soiden ennallistamista

KUVA: PAUL STEVENS

jatketaan edelleen Luonnonsuojeluliitossa soiden hiilivarastojen säilyttämiseksi, mutta jatkossa emme enää markkinoi sitä kompensatiiona.

Soiden ennallistuksia tehtiin eri puolilla Suomea mm. Tohmajärvellä, Pohjois- Pohjanmaalla ja Kaiuussa. Yritysyhteistyötä ennallistusten parissa tehtiin useiden yritysten kanssa. Näistä tärkein oli Lumenen juhluvuoden soiden ennallistustyö.

Elinympäristöjen suojeleminen

Sisävesien suojeleminen

Luonnonsuojeluliitto nosti toimintavuonna teemaksi vedet sisävesi- ja Itämeri-strategioidensa tavoitteiden mukaisesti. Liitto jatkoi sisävesien suojelemaan keskittyvän Freshabit LIFE -hankkeen toteutusta kutsuen vesiluonnosta kiinnostuneita ja huolestuneita tutustumaan lähivesiinsä opintopiirimuotoisesti. Liitto julkaisi tätä varten Vesistölähettilään tehtävävihkon aiemmin ilmestyneen Vesistöoppaan pariin.

Metsät ja suot

Hallitusohjelmaan saatu luonnonsuojelun lisärahoitus vaikutti, kun monet Luonnonsuojeluliiton, piirien ja yhdistysten vanhat suojelualue-aloitteet toteutuivat METSO- ja HELMI-ohjelmien kautta yhteensä tuhansien hehtaarien laajuudella. Soidensuojelun täydennysohjelman kohteita tuli myös esimerkiksi Uusimaa 2050 -maakuntakaavaan.

Luonnonsuojeluliiton kauan ajama Metsähallituksen tulostavoitteen väheneminen toteutui. Myös Metsähallituksen luonnonhoitoon tuli omistajaohjauksessa parannuksia.

Liitto yritti ohjata ympäristölle haitallisia tukia luonnonhoitoon yksityismetsätalouden tukien uudistamiseen osallistamalla. Suomen uuden FSC-standardin valmistelu saatiin loppusuoralle.

Vuonna 2018 alkanut Avohakkuut historiaan -kansalaisaloite eteni viimein käsiteltäväksi eduskuntaan. Luonnonsuojeluliiton puheenjohtaja piti käsittelyn ensimmäisen esittelypuheenvuoron.

Liitto korosti metsien suojelemaan ongelmien lisäksi lainsäädännön uudistamistarpeita. Lisäksi liitto puolusti niitä Natura 2000 -verkoston metsäkohteita, joiden suojeleminen ei tarjoa suojaa hakkuulta, kuten harjumetsiä. Saimme oikeusvoiton Oulujärven saarilla, missä Metsähallituksen hakkuut saatiin torjuttua.

Luonnonsuojeluliitto nosti esiin rahkasammalen korjuun haittavaikutuksia soiden monimuotoisuudelle.

Kaivokset ja louhokset

Luonnonsuojeluliitto osallistui kaivoslain uudistukseen ja oli monta kertaa asiasta televisiohaastatteluissa. Liitto auttoi piirejä ja yhdistyksiä muistutuksissa ja valituksissa. Suurin voitto oli Hannukaisen kaivospiirin hylkäämistä koskeva tuomio. Kaivosasioiden lisäksi louhimoiden kanssa kamppailevia piirejä, yhdistyksiä ja kansanliikkeitä autettiin vertaistuellla.

Vesien ja metsiensuojelua lähialueyhteistyönä

Luonnonsuojeluliiton koordinoima Laatokalta Saimaalle CBC -hanke käynnistyi huhtikuussa. Tarkoituksena on parantaa sisävesien laatua rantojensuojelun ja ennallistamisen keinoin Kaakkois-Suomessa ja Venäjällä Leningradin alueella.

Liitto aloitti Savansuon (14 ha) ennallistamisen yhdessä Metsähallituksen ja Lumenen kanssa Kymenlaakson Miehikkälässä. Etelä-Karjalassa Hiitolanjokeen rakennettiin biosuodattimia kuiturankanipuista, jotka upotettiin veteen sitomaan humusta ja ravinteita. Jokilatvoille laadittiin ja koemelottiin yli 40 km melontareitistö yhteistyössä Hiitolanjoki-yhdistyksen kanssa.

Venäläiset partnerit suunnittelivat Käkisalmeen Vuoksen rannalle vesiensuojeluaiheisen luontopolun. He kartoittivat Motornoje-Zaostrovien aluetta (13 000 ha) Laatokan rannalla suojeluesitystä varten sekä ennallistivat dyynejä Ohava-joen suistossa. Hankkeen kumppaneita Venäjällä ovat Neo Eco Project, Komarovin kasvitieteellinen Instituutti ja Käkisalmen kaupunki.

Liitto neuvotteli Leningradin alueen Koskenalan aarniometsien vapaaehtoiselle hakkuurauhoitukselle vuoden lisäajan Metsä Group Oyj:n kanssa. 17 000 hehtaarin laajuinen alue Koskenalassa (Podporozhie) käsittää Severo-Svirskin suunnitellun suojelun alueen ja siihen rajautuvia, lähialueyhteistyönä kartoitettuja arvokkaita vanhoja metsiä.

Metsien ja kosteikkojen suojelu Madagaskarilla

Madagaskarin maailmanlaajuisesti merkittävän Torotorofotsy-kosteikon suojelu jatkui tukien paikallisen yhteisön kestävästä kehityksestä. Kasvava joukko paikallisia tuottaa ruokansa kasveista ja alkuperäisen kasvillisuuden tuhoutumista vähentävästi. Maatalousmaille istutettiin 6000 hedelmäpuun tainta parantamaan maaperää, lisäämään luonnon monimuotoisuutta ja tuottamaan ravintoa. Kosteikon ennallistaminen jatkui palauttamalla alkuperäisiä kasvi- ja puulajeja 15 hehtaarin alueella, mikä parantaa äärimmäisen uhanalaisen kultamantella-sammakon elinoloja. Tarjosimme 300 lapselle ympäristökasvatusta huomioiden pandemian aiheuttamat rajoitukset.

Manondroala 2 -hankkeessa kuivaa trooppista metsää ennallistettiin istuttamalla yhteensä noin 10 000 alkuperäisten puulajien tainta saaren länsirannikolla. Liitto koulutti yhä uusia paikallisia, metsien suojeluun osallistuvia tahoja seuraamaan metsien tilaa satelliittikuvien avulla. Tuotimme metsien ennallistamisesta koulutusvideon. Suunnittelimme ennallistamiskoulutuksia, joihin jatkossa voivat osallistua paikalliset ja kansainväliset opiskelijat sekä alan ammattilaiset.

KUVA: TITTA LASSIKA

Lajiensuojelu

Maamme uhanalaisten lajien hoitosuunnitelmista valmistui raakun eli jokihelmisimpukan hoitosuunnitelma. Luonnonsuojeluliitto oli työryhmässä mukana ja tyytyväinen lopputulokseen.

Vaatimukset suden, merimetson ja valkoposkihanhen yleisestä metsästyksestä saatiin torjuttua, eli tapauskohtaiset poikkeusluvut jatkuvat. Susikanta elpyi vähän, ja SusiLIFE-hanke edisti ihmisen ja suden yhteiseloä. Liitto oli hankkeessa mukana Uudenmaan piirin ja ohjausryhmän kautta.

Liitto ajoi lohen ja vaelluskalojen suojelua. EU pienensi Suomenlahden lohen kalastuskiintiötä. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta tuki liiton lausuntoa Pohjanlahden lohenkalastuksen tekemisestä kestävämmäksi. Liitto tuki lijoen sekä Kemijoen ja Raudanjoen voimalaitosten kalanhoitovelvoitteiden päivytystä lausunnolla aluehallintovirastolle.

Saimaannorpan suojelu

Suomen luonnonsuojeluliitto osallistui ympäristöministeriön saimaannorppatyöryhmään ja vaikutti maa- ja metsätalousministeriön Saimaannorppa ja kalastus -työryhmässä, joka valmisteli norpan suojelemiseksi kalastusrajoitusasetusta kaudelle 2021-2026. Liiton tavoitteena oli pidentää verkkokalastusrajoitusta vähintään heinäkuulle, saada muikkuverkot rajoitusten piiriin sekä riittävät aluerajaukset. Esityksen jättö lykkääntyi tammikuulle 2021.

Talven apukinostalkoita ei voitu järjestää heikon jäätilanteen takia; vain muutama apukinos kolattiin työntekijävoimin. Myöskään perinteisiä pesälaskentoja ei voitu keväällä tehdä juuri missään päin Saimaata. Kuuotteja todettiin 43, joista 10 pesäkuollutta. Norpan keinopesää ryhdyttiin suunnittelemaan United Parcel Service -tuen turvin ja yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston kanssa Etelä-Karjalan piirin vastualueelle. Lokhuussin saareen tehtiin talkooretki syksyllä.

Liitto jatkoi saimaannorppa-ympäristökasvatusta suomalais-venäläisessä Norpan ja ihmisen yhteiselo -hankkeessa [CoExist-hanke].

Verkkoalustoille kehitettiin pelillisiä materiaaleja ympäristökasvatuksen tueksi.

Helmikuussa juhliittiin syntyviä kuutteja Lappeenrannassa koko perheen Kuutin synttäritytöissä. Kesällä järjestettiin lasten norppaleiri Turponsaarella Savonlinnassa yhdessä Luonto-Liiton Savo-Karjalan piirin kanssa. Syksyllä noin 200 kalastajaa sai norppaturvallisen Saimaa-katiskan Vaihda verkot katiskaan -tapahtumassa Savonlinnassa ja Rääkkylässä.

Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hanke käynnistyi syyskuussa Metsähallituksen luontopalveluiden koordinoimana. Luonnonsuojeluliitto edistää hankkeessa norppaturvallista kalastusta ja toteuttaa ympäristökasvatusta ja viestintää sekä osallistuu pesinnän turvaamiseen. Vuoden 2025 loppuun asti kestävä hanke käynnistyi katiskanrakennustalkoilla ja työnteekijöiden rekrytoinneilla.

Liitto tuki myös saimaannorpan verkkokalastuskieltoa edistänyttä kansalaisaloitetta eduskunnan kuulemisessa.

Liito-oravan suojelu

Luonnonsuojeluliitto jatkoi Liito-orava LIFE -hankkeen toteutusta. Liiton rekrytoimat karvoittajat selvittivät liito-oravan esiintymisen 500:sta Luonnonvarakeskuksen mallintamasta metsiköstä. Tarkoituksena oli selvittää, miten valtakunnalliseen metsäinventointidataan tukeutuva malli ennustaa liito-oravan esiintymistä. Liitto jatkoi osallistumista metsänkäyttösuunnitelmien arviointiin liito-oravalle

soveltuvuuden näkökulmasta valtion- ja yksityismailla ja osallistui niitä koskevaan tiedotukseen.

Uudenmaan piiri teki liiton avulla liito-oravan suojelusta lakioppaan, koska se joutui puuttumaan moniin hankkeisiin luonnonsuojelulain mukaisilla vireillepanoilla.

Vieraslajit

Suomen luonnonsuojeluliitto helpotti kosteiden lehtojen ja rantojen uhanalaisten luontotyyppien säilymistä torjumalla niihin levittäytyviä haitallisia vieraskasveja.

Liitto järjesti kaikkiaan 65 jättipalsamin torjuntatalkoot Etelä-Karjalan, Keski-Suomen, Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakunnissa. Torjuttu pinta-ala oli 12,7 hehtaaria kaikkiaan 41 kohteella. Lisäksi kesällä järjestettiin yhteensä 12 vieraslaji-infoa, joihin osallistui 307 henkilöä.

Varsinais-Suomessa liitto torjui jättiputkea yhteensä 5,6 hehtaarin alueelta palkkaamalla viisihenkisen, ammattimaisesti varustetun tiimin voimin. Seuranta- ja torjuntalistalla oli yhteensä 266 jättiputkihavaintoa 12 kunnan alueelta.

Luonnonsuojeluliitto tuotti yhteistyössä Marttaliiton kanssa vieraslajeista opintokokonaisuuden, joka on kaikille avoin ja toteutettu Martta-akatemia- verkkoalustalla. Seminaari vieraslajitorjunnan parhaista käytännöistä järjestettiin CoastNet LIFE -hankkeen kanssa. Kunnille suunnattua toimenpidepakettia vieraslajihaittojen ehkäisemiseksi luotiin Kuopion kaupungin kanssa.

KUVA: PAUL STEVENS

EKOenergiaa maailmalle

EKOenergian kansainvälistyminen jatkui: EKOenergia-merkittyä sähköä löytyy nyt myös Venäjältä ja Uudesta Seelannista. Muutamat kansainväliset yritykset alkoivat käyttää EKOenergiaa.

Uudet kriteerit vesivoimasähkölle hyväksyttiin alkuvuonna. Ne koskevat erityisesti kalankul-
kua, veden virtaamaa ja jokien elinympäristöjä.

EKOenergian ilmatorahasto rahoitti 13 uutta aurinkoenergiahanketta seitsemässä kehitys-
maassa. EKOenergia rahoitti kolme uutta jokien
suojeluhanketta.

Yhdistyneiden Kansakuntien talous- ja sosi-
aaliministeriö (UN DESA) kertoi EKOenergiasta
uudessa julkaisussaan.

Tarkemmin EKOenergian toimintaan voi tu-
tustua EKOenergian omassa vuosikertomuk-
sessa EKOenergy ecolabel in 2020: [https://
www.ekoenergy.org/wp-content/uploads/
EKOenergy-Annual-Report-2020-1.pdf](https://www.ekoenergy.org/wp-content/uploads/EKOenergy-Annual-Report-2020-1.pdf)

KUVA: PAUL STEVENS

Pandemia kiritti

Luonnonsuojeluliiton digiloikkaan

Viestintä toi luonnon lähelle

Sosiaalisen median osalta vuosi 2020 oli menestyksenkäs. Seuraajamäärät jatkoivat kasvuaan, ja Instagramiin tuli noin 17 000 uutta seuraajaa. Myös Twitter kasvoi.

Viestintä reagoi koronan aiheuttamaan poikkeustilaan lisäämällä luontosisältöjä ja retkijuttuja, joilla herätettiin tunneyhteyttä luontoon ja muistutettiin luonnon hyvinvointivaikutuksista. Jutuissa korostettiin lähiluonnon merkitystä ja liiton roolia lähiluonnon suojelemisessa.

Irti turpeesta -kampanjan alkua siirrettiin elokuuhun ja Luonnonsuojeluliitto avasi sen sijaan luontovetoomuksen jolla välitettiin viestiä siitä, että koronaviruksen jälkeinen talouselvytyksen on suojeltava ilmastoja, vesistöjä ja luontoa. Elokuussa alkanut Irti turpeesta -kampanja toi somen pääasialliseksi sisällöksi turpeen ja suot koko loppuvuodeksi.

Vesiteemavuonna viestittiin soiden merkityksestä vesiensuojelussa.

Luonnonsuojelijan lehtiudistusta valmisteltiin määrittelemällä lehden konseptia vuoden 2021 uudistusta varten. Lehden rahoitusta kehitettiin. Vuoden aikana lähti 14 uutiskirjettä ja jokainen uutiskirje tavoitti noin 10 000 lukijaa.

Luonnonsuojeluliiton ulkoisella sll.fi-verkkosivustolla oli vuoden 2020 aikana yhteensä lähes 1,3 miljoonaa katselukertaa ja lähes 463 000 vierailijaa. Mobiilikäyttäjien osuus sivuston vierailijoista kasvoi entisestään: Vuonna 2020 kaikkiaan yli 55 prosenttia kaikista sivuston vierailijoista selasi sll.fi:tä älypuhelimella.

Vuoden 2020 lopussa noin 120 Luonnonsuojeluliiton yhdistystä ja piiriä oli ottanut käyttöön tai valmisteli sivuston nykytekniikan mukaisen WordPress-sivupohjan käyttöönottoa.

Varainhankinta – suojelutyön edellytys

Tutustu lahjoituskohteisiin
osoitteessa sll.fi/lahjoita

Jäsenmäärä kasvoi lähes tuhannella

Luonnonsuojeluliiton virallinen jäsenmäärä oli 28 807 (31.12.2020). Kasvua oli yli 900 jäsentä vuodesta 2019. Jäsenmäärä kasvoi 3,2 %.

Yksityisvarainhankinta

Koronavuoden poikkeusolot näkyivät yksityisvarainhankinnassa siten, että katu- ja ovivarainhankintaa eli feissausta ei voitu toteuttaa. Verkon ja digimarkkinoinnin rooli lahjoitusten ja uusien jäsenten hankinnassa korostui entisestään. Koronakriisin puhkeaminen vaikutti hetkellisesti negatiivisesti kertalahjoituksiin, mutta sitoutuneiden kuukausilahjoittajien osalta ei tapahtunut samanlaista notkahdusta.

Luonnonsuojeluliiton varainhankinnassa suomalaisten huoli ympäristöasioista näkyi yksityishenkilöiden aktivoitumisena.

Kampanjoinnissa keskityttiin eritoten säännöllisten kuukausilahjoittajien hankintaan ja toteutettiin kohdennettuja digimarkkinointikampanjoita sosiaalisessa mediassa. Lisäksi panostettiin testamenttilahjoittamisen tunnettuuden parantamiseen yhteistyössä VaLa ry:n kanssa.

Facebook-keräykset säilyivät merkittävänä yksityisvarainhankinnan kanavana. Toista kertaa toteutettu juhannuskalenteri toi liitolle uusia jäseniä ja lahjoittajia. Varainhankintaan panostettujen resurssien ansioista joulukampanjan lahjoitustuotot ylittivät edellisvuoden ennätyslukemat saavuttaen kaikkien aikojen parhaan tuloksen sekä lahjoitustuotoissa että uusissa jäsenissä ja kuukausilahjoittajissa mitattuna.

Luontoarpajaiset

Luontoarpajaiset toteutettiin aiemmasta poiketen yhteistyössä Tavara-arpa ry:n kanssa. Arpajaisten kesto oli aiempaa pidempi ja syksyllä arpoja lunastaneille lähetettiin ensimmäistä kertaa uudet arvat keväällä 2021. Palkintojen valinnassa suositettiin kestäviä valintoja ja Luontokaupan tuotteita.

Yhteistyökumppanit

MAKIA

EST.2001 — HELSINKI

**LAPUAN
KANKURIT**

LUMENE

RAIKASTAMO

 LÄHITAPIOLA

**Korkeasaari
ZOO**

ADAMS
mainostoimisto

SUOMALAINEN
KIRJAKAUPPA

Yritysyhteistyö

Luonnonsuojeluliiton yritys yhteistyön näkyvyys ja tunnettuus yritysten sekä muiden organisaatioiden keskuudessa kasvoi suunnitelmallisten yhteydenottojen ja viestinnän avulla. Yritysyhteistyön lisäresurssit mahdollistivat yritys yhteistyön kehittämisen ja yritys yhteistyön markkinoinnissa kokeiltiin uusia keinoja ja väyliä.

Koronavirus toi yllättäviä haasteita uusiasiakashankintaan. Myös kertalahjoitusten määrät pienenevät hetkellisesti. Yritysyhteistyölle asetettu kokonaistuottotavoite ylittyi kuitenkin reilusti. Hyvä tulos mahdollisti tuottojen jakamisen kattavasti eri suojeluteemoille.

Kannatusyrityskonseptiin 2019 viimeistellyn uudistuksen myötä kannatusyritystuotot kasvoivat.

Yhteistyö jatkui edelleen liiton pitkäaikaisten yhteistyökumppaneiden LähiTapiolan, Veikkauksen, Suomalaisen Kirjakaupan, Pomocan, Raikastamon ja mainostoimisto Adamsin kanssa. Yhteistyötä tehtiin myös Nordqvistin, Karton, Korkeasaaren, Lapuan Kankureiden, Kassatiedon, Kultasuklaan, Makian, Lumenen ja Lassila- Tikanojan kanssa.

Muun muassa Elisa, UPS, Gigantti ja Lidl tukivat liiton toimintaan kampanjoillaan. Yritysten kampanjamuotoisesta tuesta on muodostunut tärkeä osa tuotto-pohjaa.

KIITOS SUOMEN LUONNONSUOJELULIITTOA VUONNA 2020 TUKENEILLE YRITYSLAHJOITTAJILLE!

Aalto Oy
Addnature
Arkkitehtiryhmä A6 Oy
Bikester
Biotop Oy
Ekokampaamo-parturi Hiusmeri Ky
Eläinklinkka Norppa
Etsiville
Finera Aitateollisuus
Foto Fennica Oy

Google Finland
Hagson-Provitek Oy
Hiskinmäen Eläinsairaala Oy
JN-Solar
Juha Ikonen Digital Oy
Kassatieto Oy
Konsulttipalvelu Viher-Arkki
Kotka Maretarium Oy
K-Supermarket Vääksy
Kuusakoski Recycling

LSS Long Special Services Ltd. Oy
LähiTapiola
Meom Oy
Meribottles/B&E Ventures
Mäntyharjun Apteekki
OAC Finland Oy
Painava Sana Oy
Pihailo
Piipanoja Oy
Porin Kylmäasennus Oy

Pure Waste Textiles
Raisionkaaren Teollisuuspuisto Oy
Rebel Lifters Oy
RetkiRent
Roxeteer Media Oy
ShopAlike.fi
Skarppi Kirjoituspalvelut
Suomen Kirjailijaliitto r.y.
Suomalainen Kirjakauppa

Teo-Pal Oy Ab
Termex-Eriste Oy
Treeline Outdoors
Uula Color Oy
Vallilan Heili
Visma Consulting Oy
Weecos
WL-Done Oy

Luonnon ääni vuodesta 1941

SUOMEN LUONTO

IRTONUMERO 9 € 3/2020

Karhut heräävät

Pennut tarvitsevat
emon turvaa pesästä
lähtiessään.

METSÄ AUTTAA MIELTÄ

MITÄ ON KEVYTRETKEILY?

**MIKSI VIRKISTYSMETSIÄ
HAKATAAN?**

Kevät asussa

Suokukko laittautuu
turnajaisiin, ja lehto
puhkeaa kevään väreihin.

Suomen Luonto

Suomen Luonto -lehdelle vuosi 2020 oli kaksijakoinen. Korona aiheutti toiminnallisia haasteita, kun lehden taitto, editointi ja oikoluku tehtiin enimmäkseen etätyönä.

Painoonvientiviikoilla osan toimituksesta oli kuitenkin pakko kokoontua toimistolle viimeistelemään ja saattelemaan lehti painoon. Korona vaikutti talouspuolella miinusmerkkisesti lähinnä vain mainosmyyntiin, joka putosi kevätkaudella jyrkästi.

Ulkoasu-uudistuksen läpikäynyt lehti ja sen sisällöt kuitenkin kiinnostivat, ja tilaus- ja irtonumeromyynti kasvoivat aiempaan vuoteen verrattuna, irtonumeromyynti peräti liki 30%.

Suomenluonto.fi-sivuston kävijämäärät nousivat vuonna 2020 ennätyslukemiin, kasvua edelliseen vuoteen oli 68 %. Kasvu jatkui myös sosiaalisen median kanavissa. Facebookissa ylitettiin 100 000 tykkääjän rajapyykki keväällä 2020. Instagramissa vuoden loppua kohden tykkääjiä oli jo 80 000, mikä on ylivoimaisesti eniten suomalaisista aikakauslehdistä.

Suomen Luonnon #muutos-tutkijoiden mediakoulutus siirtyi koronan takia keväältä syyskuun puoliväliin. Syksyn aikana julkaistiin yhdeksän tutkijan pitkät editoidut verkko- tai printtiartikkelit.

Vuoden 2020 aikana Suomen Luonto toteutti asun ja rakentamisen hiilijalanjäljen pienentämistä käsittelevän, kansalaisille ohjeita ja vinkkejä tarjoavan Hiilihelppi-sivuston yhteistyössä Ympäristöministeriön ja Sitran kanssa. Sivustolla on oma verkkotunnuksensa, mutta se linkitetään myös osaksi Suomen Luonnon verkkosivuja vuoden 2021 alussa.

KUVA: PAUL STEVENS

Suomen luonnonsuojelun Tuki Oy

Suomen luonnonsuojelun Tuki Oy:n liikevaihto tilikaudella syyskuu 2019 – elokuu 2020 oli 619 tuhatta euroa [+38,2 %]. Liikevoitto oli 79 tuhatta euroa [13,7 %]. Yritykseen palkattiin keväällä uusi markkinointiasistentti. Sosiaalisen median kautta markkinoinnilla oman verkkokaupan myyntiä onnistuttiin kasvattamaan vuoden aikana erinomaisesti. Loppuvuodesta [syys-joulukuu] verkkokaupan myynti oli jo ylittänyt koko edellisen tilikauden verkkokauppamyynnin. Samaan aikaan on jatkettu tuotevalikoiman voimakasta kehittämistä ja jälleenmyyntiverkoston laajentamista.

Verkkokaupan toimintaan ja Luontokaupan valikoimiin voi tutustua osoitteessa www.luontokauppa.fi.

Suomen luonnonsuojeluliiton

Kinos Oy

Suomen luonnonsuojeluliiton Kinos Oy:n toiminta vakiintui ensimmäisen taloudellisesti vaikean toimintavuoden jälkeen. Tilikausi 2020 oli voitollinen 16 765,46 euroa verrattuna edellisvuoden 39 519,16 euron tappioon.

Kinoksen uusasiakashankinta pääsi hyvään vauhtiin pysähtyen kuin seinään keväällä 2020 pandemian seurauksena. Toiminta palautui kuitenkin nopeasti ennalleen ja myynti jatkoi ripeää kasvuaan loppuvuonna. Kinoksen tarjoama Ekokompassi ympäristöjohtamisjärjestelmä on saanut asiakkailta erittäin hyvää palautetta selkeydestään ja helppokäyttöisyydestään. Ekokompassi on nyt Suomen nopeimmin kasvava ympäristöjärjestelmä.

Kinoksen toimintaan ja asiakastarinoihin voi tutustua osoitteessa www.ekokompassi.fi

Talous kehittyi suotuisasti

Luonnonsuojeluliiton talous on kehittynyt suotuisasti toimintavuoden poikkeuksellisesta tilanteesta huolimatta. Aiemmin talousarviossa ounasteltu alijäämä vaihtui selkeäksi ylijäämäksi.

Tilikauden tulokseen eniten vaikuttaneita tekijöitä ovat olleet onnistunut varainhankinta, Suomen Luonto-lehden positiivinen kehitys sekä ympäristöministeriön yleisavustuksen nousu. Pandemia-tilanne on toisaalta madaltanut mm. matka- ja kokouskuluja sekä tiettyjä

yleiskustannuksia. Tilanteen pakottaman digiloikan ansiosta osan näistä muutoksista voidaan olettaa olevan pysyviä.

Liiton toiminnan laajuutta kuvastava taseen loppusumma on jatkanut hienoista kasvuaan. Myös maksuvalmius on parantunut entisestään. Sijoitusomaisuuden arvo on pysynyt ennallaan pandemiatilanteen aiheuttamasta heilunnasta huolimatta.

Liiton yhteenlasketut tuotot ovat laskeneet 5,8 miljoonasta eurosta vajaaseen 5,3 miljoonaan euroon. Tuottolukuihin vaikuttavat kuitenkin merkittävästi kirjanpidolliset jaksotukset. Kuluneen vuoden ylijäämä oli 49129,25 euroa verrattuna aiemman vuoden 3092,52 euroon.

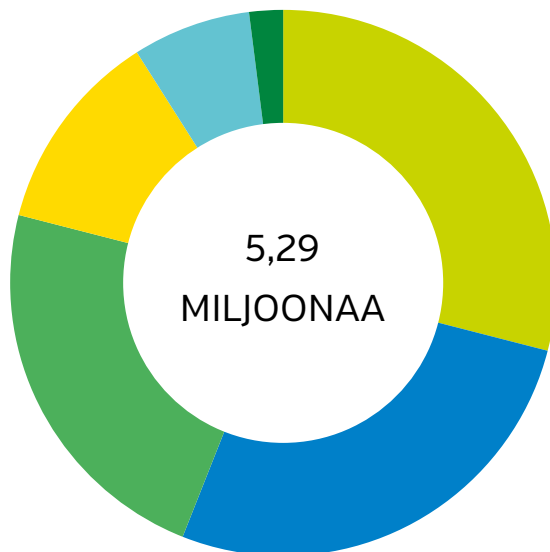
Ylijäämä oli ennakoituun 300 tuhannen alijäämään verrattuna erinomainen vaikka testamenttilahjotukset pienuivat selkeästi edellisvuodesta.

Näkymät seuraavalle toimintavuodelle ovat positiiviset, mutta pandemian jatkuminen luo epävarmuutta erityisesti yritys yhteistyön puolelle.

TUOTOT

Tuotot 5,29 miljoonaa [5,79 miljoonaa]

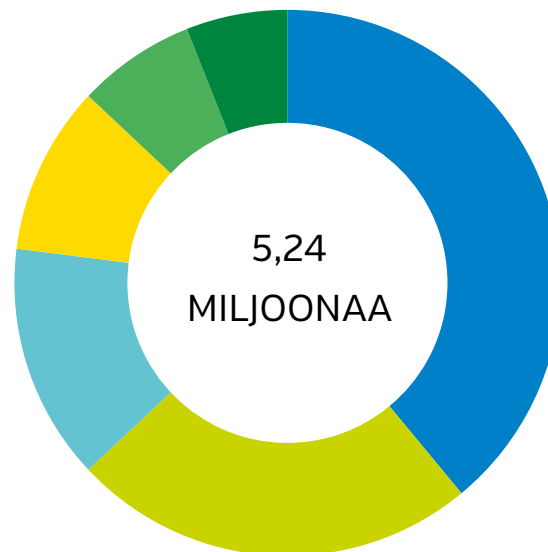
	2020	2019
Suomen luonto	29%	[26%]
Hankerahoitus	23%	[30%]
Varainhankinta	27%	[22%]
Jäsenmaksut	12%	[12%]
Yleisavustukset [YM]	7%	[5%]
Muu	2%	[5%]

KULUT

Kulut 5,24 miljoonaa [5,79 miljoonaa]

	2020	2019
Suojelu- ja hanketoiminta	39%	[39%]
Suomen luonto -lehti	24%	[22%]
Hallinto	14%	[12%]
Järjestö- ja aluetoiminta	10%	[11%]
Varainhankinta	7%	[10%]
Viestintä ja Luonnonsuojelija	6%	[6%]

Ilmari Räsänen säätiö

Ilmari Räsänen säätiön tarkoituksena on luonnonsuojelun, luonnonmukaisen viljelyn ja metsänhoidon edistäminen sekä perinnemaisemien vaaliminen. Säätiö on perustettu vuonna 2013 ja perustuu Ilmari Räsänen Luonnonsuojeluliitolle testamenttaamaan omaisuuteen. Säätiö toteuttaa tarkoitustaan myöntämällä apurahoja tavoitteitaan edistäviin tutkimus- yms. hankkeisiin. Lisäksi se säilyttää ja hoitaa Heinäveden kunnan Vihtarin kylässä sijaitsevaa Mattilan kiinteistöä luonnonsuojelullisena mallitilana ja käyttämällä sitä apuna hankkeissa, joilla pyritään edistämään metsiensuojelua ja luomuviljelyä. Tilalla toimii vuokralaisena Pirteä Pässä Oy, jonka toiminnot tilalla mahdollistavat säätiön tavoitteiden edistämisen. Koronan vuoksi toiminta Mattilan tilalla oli tänä vuonna selvästi aikaisempia vuosia rauhallisempaa.

Säätiön hallitukseen kuuluu testamentin mukaisesti kolme Luonnonsuojeluliiton, yksi Heinäveden luonnonystävien ja yksi Etelä-Savon ELY- keskuksen edustajaa. Säätiö jakoi vuoden aikana apurahoina yhteensä 10 050 euroa yhteentoista luonnonsuojelua ja luonnonmukaista viljelyä eri keinoin edistävään ja tukevaan hankkeeseen. Säätiö osti vuoden aikana Heinävedeltä kaksi metsäkiinteistöä, yhteispinta-alaltaan noin 53 hehtaaria. Säätiön sijoitettava varallisuus on sijoitettu sijoitussuunnitelman mukaan pääasiassa osakkeisiin ja rahastoihin. Varallisuutta on käytetty myös metsäkiinteistöjen ostoon ja vähitellen kohonnut metsäomaisuus on aiempaa merkittävämpi osa säätiön kokonaisvarallisuutta.

KUVA: PAUL STEVENS

Suomen Luonnon- suojelun Säätiö sr – Naturskyddsstiftelsen i Finland sr

Suomen Luonnonsuojelun Säätiön toiminnan tarkoituksena on apurahoja jakamalla tukea luonnon- ja ympäristönsuojelua edistävää tieteellistä, taiteellista ja kirjallista työtä, koulutusta ja kansalaisjärjestöjen toimintaa.

Hallitus jakoi kevätkokouksessaan 24.4.2020 apurahoina yhteensä 72 000 euroa 27 hankkeelle. Jaettu summa oli noin 15 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna, jolloin myönnettiin 62 500 euroa 23 hankkeelle. Itämeri-rahastosta myönnettiin 36 500 euroa kahdeksalle hankkeelle, joista neljä oli Wärtsilä Oyj:n nimikkoapurahoja. Rafael Kuusakosken muistorahastosta myönnettiin 25 500 euroa 13 hankkeelle,

Luonnonsuojelurahastosta 1 500 euroa yhdelle hankkeelle ja käyttövaroista 8 500 euroa viidelle hankkeelle.

Kevään apurahahaku toteutettiin uudella täysin sähköisellä apurahajärjestelmällä. Uudistus onnistui hyvin ja hakijamäärä kasvoi lähes neljänneksellä edelliseen vuoteen verrattuna. Apurahahakemuksia saatiin määräaikaan mennessä 181, joilla haettiin yhteensä 722 364 euroa. Edellisen vuoden vastaavat luvut olivat 146 / 510 892 euroa.

Säätiön taloudellinen tilanne oli vakaa. Säätiön varoja hoidettiin hallituksen vahvistaman sijoitussuunnitelman mukaan turvallisesti ja tuottavasti. Varoja saatiin sijoitustoiminnan tuottoina sekä testamentti- ja muina lahjoituksina yksityishenkilöiltä ja yrityksiltä. Vuosi oli lahjoitusten osalta poikkeuksellisen hyvä, ja lahjoituksia saatiin noin 60 prosenttia enemmän kuin keskimäärin viitenä edellisenä vuonna.

KUVA: MATTINIEMINEN

Liittovaltuusto

Liittovaltuusto kokoontui sääntömääräisesti kaksi kertaa vuodessa: kevätkokous pidettiin Orivedellä koronan vuoksi vasta kesäkuussa 13.–14.6. ja syyskokous Helsingissä 14.–15.11. Molemmissa kokouksissa hyödynnettiin laajasti etäyhteyksiä. Valtuuston puheenjohtajana toimi **Riitta Lunti** ja varapuheenjohtajana **Hannu Raittinen**. Kokouksissa käsiteltiin sääntömääräisten asioiden lisäksi etenkin liiton talouden tasapainottamista, toimintakulttuurin kehittämistä sekä EKOenergiaan liittyviä asioita.

Liittohallitus

Liittohallitus kokoontui vuoden aikana 11 kertaa. Niistä vain tammi- ja helmikuun kokoukset ehdittiin pitää fyysisinä kokouksina keskustuomistolla normaaliin tapaan, muut pidettiin pääasiassa etäyhteyksin. Liittohallituksen puheenjohtajana vuonna 2020 toimi **Harri Hölttä** ja varapuheenjohtajana **Sari Hänninen**. Hallituksen muita jäseniä olivat **Mirja Suhonen**, **Kari Järventausta**, **Sampo Jaakkola**, **Ina Rosberg**, **Kati Vierikko**, **Pertti Sundqvist** ja Heikki Simola sekä varajäseninä **Jouni Lamminmäki** ja **Heikki Kurkela**.

Palkitseminen

Suomen luonnonsuojeluliiton ympäristöpalkinnot jaettiin Helsingissä Kumpulan kasvitieteellisessä puutarhassa 29.8. pidetyssä pienimuotoisessa tilaisuudessa. Perinteikkään Ympäristöpalkinnon sai tällä kertaa 30 vuotta toiminut Virtavesien hoitoyhdistys Virho. Ympäristöavaus-palkinnon sai toimittaja **Timo Korpi** Yle Kioskin Ilmastouutisista ja Kultainen Sulka-palkinnon Yle Luonnon toimittaja **Juha Laaksonen** suomalaisten monimuotoisesta johdattamisesta luontoon erityisesti radion välityksellä. Samassa tilaisuudessa juhlittiin liiton kunniapuheenjohtaja **Rauno Ruuhijärven** 90-vuotispäivää. Luonnonsuojeluliiton mitaleja ei tänä vuonna poikkeuksellisesti myönnetty, koska niiden jakaminen olisi ollut hankalaa koronan vuoksi. Vuoden vapaaehtoiseksi valittiin **Matti Rintala** Kyrön luonnosta vesiensuojelun edistämisestä ja vuoden paikallisyhdistykseksi SLL Rovaniemi. Lisäksi Suomen luonnonsuojeluliitto palkitsi pitkäaikaisia ja ansiotuneita jäseniään kultaisin ja hopeisin ansiomerkein.